

Notitie reikwijdte en detailniveau
Plan-m.e.r. bestemmingsplan
Buitengebied Kollumerland c.a.

gemeente
Kollumerland c.a.

BügelHajema

Plek voor ideeën

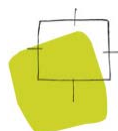
Notitie reikwijdte en detailniveau
Plan-m.e.r. bestemmingsplan
Buitengebied Kollumerland c.a.

Inhoud

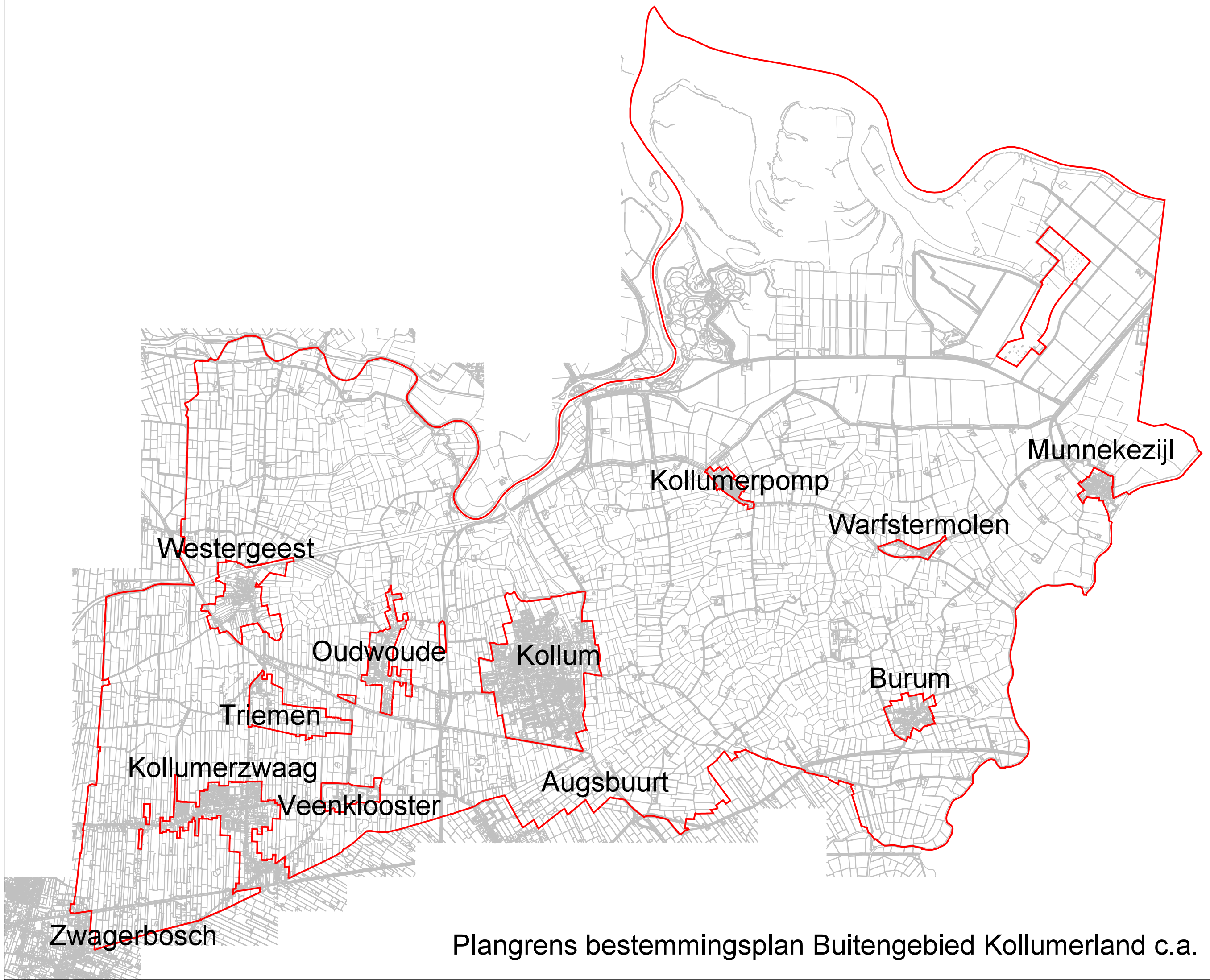
Notitie

21 juni 2011

Projectnummer 120.00.01.14.04

Ideeën voor een plek

Plangrens bestemmingsplan Buitengebied Kollumerland c.a.

Inhoudsopgave

1	Inleiding	5
1.1	Aanleiding	5
1.2	Doel	5
1.3	Begrippen	6
1.4	Leeswijzer	6
2	Plan-m.e.r.	7
2.1	Doel van het plan-m.e.r.	7
2.2	Inhoud van het planMER	7
2.3	Plan-m.e.r. bestemmingsplan Buitengebied Kollumerland c.a.	8
2.4	Procedure plan-m.e.r.	11
3	Reikwijdte en detailniveau	13
3.1	Achtergrond	13
3.2	Plangebied en tijdshorizon	13
3.3	Het voornemen	14
3.4	Scope	15
3.5	Alternatieven	15
	3.5.1 Referentiesituatie	15
	3.5.2 Te beschouwen alternatieven	15
3.6	Detailniveau	17
3.7	Beoordeling alternatieven	21

Inleiding

1 . 1

Aanleiding

De gemeente Kollumerland c.a. is voornemens een nieuw bestemmingsplan op te stellen voor het buitengebied. Voorafgaand aan het voorontwerpbestemmingsplan Buitengebied is in samenwerking met de gemeente Dantumadiel de 'Nota ruimtelijk beleid Buitengebied 2010-2020' opgesteld. Deze nota bevat het ruimtelijk beleid voor het landelijk gebied van de gemeente Kollumerland c.a. voor de komende 10 jaar. De inhoud van de Nota ruimtelijk beleid Buitengebied 2010-2020 vormt het uitgangspunt van het nieuwe bestemmingsplan Buitengebied.

Het nieuwe ruimtelijk beleid van de gemeente krijgt enerzijds een ontwikkelingsgericht karakter, bijvoorbeeld omdat er mogelijkheden worden geboden voor schaalvergroting in de agrarische sector. Anderzijds zet het beleid sterk in op behoud en waar mogelijk versterking van de ruimtelijke kwaliteit en de landschappelijke waarden in de gemeente Kollumerland c.a. Hiervoor worden in het nieuwe bestemmingsplan ruimtelijke kaders en randvoorwaarden opgenomen om ervoor te zorgen dat de bestaande waarden in het landelijk gebied behouden blijven, en waar nodig worden versterkt.

De nota bevat concrete uitgangspunten voor het op te stellen bestemmingsplan Buitengebied. Het bestemmingsplan Buitengebied zal mogelijkheden bieden voor schaalvergroting in de landbouw, recreatieve activiteiten, vrijkomende agrarische bedrijfsgebouwen en uitbreidingsmogelijkheden van niet-agrarische bedrijven.

Als onderbouwing van het bestemmingsplan Buitengebied dient een Milieueffectrapport (planMER) te worden opgesteld. Het bestemmingsplan biedt namelijk het kader voor toekomstige activiteiten die volgens de Wet milieubeheer (Wm) besluit-m.e.r.-(beoordeling)plichtig is. De eerste stap om te komen tot een planMER betreft het opstellen van voorliggende Notitie Reikwijdte en Detailniveau.

1 . 2

Doel

In een milieueffectrapportage wordt onderzoek verricht. Het (plan)MER vormt de schriftelijke weergave van dit onderzoek en moet voldoende informatie verschaffen om het milieubelang volwaardig te kunnen meewegen in de besluit-

vorming over het bestemmingsplan Buitengebied Kollumerland c.a. Dit vereist een scherpe afbakening van het onderzoek. In de voorliggende notitie is de afbakening van het onderzoek bepaald en inzichtelijk gemaakt. Daarmee vormt deze notitie de inhoudsafbakening van het MER. Binnen de afbakening kan onderscheid worden gemaakt tussen reikwijdte en detailniveau.

Bij de afbakening van de 'reikwijdte' gaat het om de onderwerpen die het MER behandelt. In een planMER worden altijd alternatieven uitgewerkt en onderzocht. In deze notitie is duidelijk gemaakt voor welke alternatieven de milieugevolgen voor het bestemmingsplan Buitengebied Kollumerland c.a. worden onderzocht. Ook is in het kader van 'Reikwijdte' ingegaan op de milieuaspecten die relevant zijn in het onderzoek voor het plan.

Bij de afbakening van 'detailniveau' gaat het om de vraag hoe uitgebreid en op welk schaalniveau de verschillende milieuaspecten onderzocht moeten worden. Ook moet duidelijk zijn op welke manier dit gaat gebeuren en in welke fase van het planproces. Het is niet nodig om voor elk plan alle milieueffecten door te rekenen of te beoordelen. In deze notitie is duidelijk gemaakt hoe uitgebreid de milieuaspecten voor het planMER bestemmingsplan Buitengebied gemeente Kollumerland c.a. worden onderzocht en op welke manier het onderzoek wordt uitgevoerd.

1 . 3

B e g r i p p e n

In deze notitie worden de volgende begrippen gehanteerd:

- m.e.r.: milieueffectrapportage: de procedure;
- m.e.r. voor plannen (plan-m.e.r): de m.e.r.-procedure voor plannen die een kader stellen voor m.e.r.-(beoordeling)plichtige activiteiten. Hiervoor geldt altijd de uitgebreide procedure;
- m.e.r. voor besluiten (Besluit m.e.r¹): procedure voor besluiten die bij de wet m.e.r.-plichtig zijn; afhankelijk van het project en de ligging is een beperkte of uitgebreide procedure aan de orde;
- MER: milieueffectrapport (het rapport).

1 . 4

L e e s w i j z e r

Na dit inleidende hoofdstuk is in hoofdstuk 2 ingegaan op het doel van een planMER, de eisen die hieraan worden gesteld en de procedure. Hoofdstuk 3 bevat voorstellen over de beoogde reikwijdte en het beoogde detailniveau.

¹ Een Besluit m.e.r. wordt meestal project-m.e.r. genoemd om een duidelijk verschil tussen een plan en een project aan te geven. Om onderscheidenlijk te zijn, spreken wij bij het MER (rapport) ook nog steeds van PlanMER en ProjectMER (ofwel BesluitMER).

Plan - m . e . r .

2 . 1

Doel van het plan - m . e . r .

De plan-m.e.r.-procedure is bedoeld om bij de voorbereiding van (in dit geval) een bestemmingsplan de verwachte milieueffecten die van belang zijn voor de besluitvorming, in beeld te brengen. Het resultaat van een plan-m.e.r. is het planMER, het milieueffectrapport.

De plan-m.e.r. is gekoppeld aan het bestemmingsplan dat kaderstellend is voor eventuele concrete projecten of activiteiten met mogelijk belangrijke nadelige gevolgen, die, wanneer ze worden uitgevoerd, zelfstandig m.e.r.-(beoordelings)plichtig zijn. Dit kan betekenen dat in eerste instantie voor het bestemmingsplan Buitengebied een planMER dient te worden opgesteld en dat in een later stadium uit dat bestemmingsplan voortvloeiende activiteiten/projecten alsnog project-m.e.r.-(beoordeling)plichtig zijn waaraan besluiten zijn gekoppeld, zoals vergunningen.

De gemeenteraad van de gemeente Kollumerland c.a. is voor deze plan-m.e.r. de initiatiefnemer en vormt het bevoegd gezag voor de beoordeling van het planMER.

2 . 2

Inhoud van het planMER

In het planMER moet aan de volgende aspecten aandacht worden besteed:

1. **Doel:** een beschrijving van wat met de voorgenomen activiteit wordt beoogd.
2. **Voorgenomen activiteit & alternatieven:** een beschrijving van de voorgenomen activiteit en van de redelijkerwijs in beschouwing te nemen alternatieven daarvoor, inclusief de motivering van de keuze voor de in beschouwing genomen alternatieven. In het geval van een m.e.r.-plichtig besluit ook een beschrijving van de wijze waarop de voorgenomen activiteit zal worden uitgevoerd.
3. **Relevante plannen & besluiten:** in het geval van een m.e.r.-plichtig plan een overzicht van eerder vastgestelde plannen die betrekking hebben op de voorgenomen activiteit en de beschreven alternatieven. In het geval van een m.e.r.-plichtig besluit een aanduiding van dit besluit (of besluiten) en een overzicht van de eerder genomen beslissingen van

bestuursorganen die betrekking hebben op de voorgenomen activiteit en de beschreven alternatieven.

4. **Huidige situatie & autonome ontwikkeling:** een beschrijving van de bestaande toestand van het milieu, voor zover de voorgenomen activiteit of de beschreven alternatieven daarvoor gevolgen kunnen hebben, en van de te verwachten ontwikkeling van dat milieu, indien die activiteit noch de alternatieven worden ondernomen.
5. **Effecten:** een beschrijving van de gevolgen voor het milieu die de voorgenomen activiteit en de beschreven alternatieven kunnen hebben, inclusief een motivering van de wijze waarop deze gevolgen zijn bepaald en beschreven.
6. **Vergelijking:** een vergelijking van de beschreven te verwachten ontwikkeling van het milieu (punt D) met de beschreven mogelijke gevolgen voor het milieu van de voorgenomen activiteit en elk van de in beschouwing genomen alternatieven (punt E).
7. **Mitigerende & compenserende maatregelen:** een beschrijving van de maatregelen om belangrijke nadelige gevolgen op het milieu van de activiteit te voorkomen, te beperken of zoveel mogelijk teniet te doen.
8. **Leemten in informatie:** een overzicht van de leemten in de beschrijvingen van de bestaande toestand van het milieu en de gevolgen voor het milieu (punten D en E) als gevolg van het ontbreken van de benodigde gegevens.
9. **Samenvatting:** een samenvatting die aan een algemeen publiek voldoende inzicht geeft voor de beoordeling van het milieueffectrapport en van de daarin beschreven mogelijke gevolgen voor het milieu van de voorgenomen activiteit en van de beschreven alternatieven.

Met nadelige milieugevolgen worden mogelijke aanzienlijke milieueffecten bedoeld voor met name biodiversiteit, bevolking, gezondheid van de mens, fauna, flora, bodem, water, lucht, klimaatfactoren, cultureel erfgoed met inbegrip van architectonisch en archeologisch erfgoed, landschap en de wisselwerking tussen deze elementen.

2 . 3

Plan - m . e . r . bestemmingsplan Buitengebied Kollumerland c . a .

Wettelijk kader

De wetgeving met betrekking tot de verplichting om een m.e.r.-procedure te doorlopen is de laatste jaren uitgebreid. Was er in het verleden slechts sprake van de noodzaak tot het doorlopen van een m.e.r.-procedure in het kader van een concreet project, sinds 27 juni 2001 is op basis van de 'Europese richtlijn betreffende de beoordeling van de gevolgen voor het milieu' bepaald dat ook in het geval van globalere plannen een MER moet worden opgesteld. Deze verplichting werd in Nederland aangeduid als de Strategische Milieubeoordeling

(SMB). Omzetting van de SMB-richtlijn in nationale wetgeving diende per 21 juli 2004 te zijn afgerond. Nederland slaagde daar echter niet in. In september 2006 vond uiteindelijk de formele implementatie plaats middels aanpassing van de Wet milieubeheer en het Besluit m.e.r. Vanaf deze implementatie wordt niet langer gesproken van een SMB, maar van een plan-m.e.r.

De plan-m.e.r.-verplichting geldt voor wettelijk of bestuursrechtelijk voorgescreven plannen en programma's die:

- kaderstellend zijn voor toekomstige m.e.r.-(beoordelings)plichtige activiteiten, of:
- een passende beoordeling behoeven in het kader van de Natuurbeschermingswet 1998 (en daarmee in het kader van de Europese Vogelrichtlijn en Habitatrichtlijn, Natura 2000).

Een recentere wijziging van de Wet milieubeheer dateert van 1 juli 2010. Toen is de m.e.r.-procedure aangepast. De wijze waarop de procedure doorlopen dient te worden is overzichtelijker gemaakt. Vanaf deze datum wordt er onderscheid gemaakt tussen een beperkte en een uitgebreide m.e.r.-procedure. Indien voor een bestemmingsplan een m.e.r. uitgevoerd moet worden dan is de uitgebreide procedure van toepassing.

Per 1 april 2011 is een wijziging doorgevoerd in het Besluit milieueffectrapportage. Aanleiding is mede een uitspraak van het Hof van Justitie van de EU waaruit blijkt dat het Nederlandse systeem van drempelwaarden voor m.e.r.-beoordelingsplichtige activiteiten niet in overeenstemming is met de Europese richtlijn.

Dit heeft vooral belangrijke gevolgen voor onderdeel D van het besluit m.e.r. Onderdeel D betreft een lijst met daarin opgenomen activiteiten die m.e.r.-beoordelingsplichtig zijn. De gehanteerde drempelwaarden in de D-lijst vormen geen uitsluitingsdrempel meer, maar zijn indicatief geworden. De term indicatief wordt gehanteerd om aan te geven dat de drempel geen vaste onderdrempel meer is.

Als gevolg van deze wijzigingen zullen meer integrale afwegingen (beoordelingen) moeten plaatsvinden. Aard, omvang en ligging zijn begrippen die bij deze afweging centraal staan.

Met name deze laatste aanpassing kan van belang zijn voor veel Friese gemeenten, waaronder Kollumerland c.a., waardoor bestemmingsplannen voor het buitengebied geflankeerd dienen te worden door een plan-m.e.r.

Noodzaak in verband met verandering D-lijst

De wijziging van de zogenaamde D-lijst uit het Besluit m.e.r. heeft ertoe geleid dat grote melkveehouderijbedrijven worden beschouwd als m.e.r.-beoor-

delingsplichtige activiteiten. De bedoelde wijziging van de D-lijst² betreft de toevoeging van de volgende activiteit:

- veehouderijbedrijven met 200 of meer stuks melk- en kalfkoeien en/of zoogkoeien ouder dan 2 jaar met meer dan 140 stuks vrouwelijk jongvee tot 2 jaar;
- veehouderijbedrijven met 340 of meer stuks vrouwelijk jongvee tot 2 jaar.

De oprichting van een mestvergistingsinstallatie of een composteringsinstallatie was tot 1 april 2011 m.e.r.-beoordelingsplichtig bij een capaciteit van 100 ton per dag of meer (dierlijke of organische meststoffen, groenafval en gft, niet zijnde gevaarlijke afvalstoffen, categorie 18.2 van de zogenaamde D-lijst van het voormalige Besluit-m.e.r.). Vanaf 1 april 2011 geldt het nieuwe Besluit m.e.r., dat deels nieuwe drempels legt voor m.e.r.-plicht en m.e.r.-beoordelingsplicht. Hierin is de specifieke aanduiding 'bewerken, verwerken of vernietigen van dierlijke of overige organische meststoffen, groenafval en GFT' niet meer opgenomen. Dit betekent dat er geen aanleiding meer bestaat om in een plan-m.e.r.-procedure aandacht te besteden aan deze activiteit. In gevallen van cumulatie van effecten als gevolg van activiteiten die wel m.e.r.- (beoordelings)plichtig zijn en als gevolg van het 'bewerken, verwerken of vernietigen van dierlijke of overige organische meststoffen, groenafval en GFT', dient er alsnog aandacht aan te worden besteed.

Gemeente Kollumerland c.a. zal binnenkort de start maken om het bestemmingsplan Buitengebied te herzien. Eén van de doelstellingen is: het bieden van extra bebouwingsruimte aan de melkveehouderijbedrijven.

Bovenop het vigerende bouwvlak van de reeds vergunde één ha bouwvlak kiest gemeente Kollumerland c.a. ervoor om via een afwijking van het plan of via een wijzigingsprocedure extra bebouwingsruimte te bieden van een hectare of meer. Deze situatie biedt dan zonder meer de mogelijkheid tot het realiseren van grote (melk)veehouderijbedrijven die na het in werking treden van de nieuwe D-lijst m.e.r.-beoordelingsplichtig worden. Het nieuwe bestemmingsplan wordt in dat geval kaderstellend voor deze ontwikkeling en wordt als gevolg daarvan plan-m.e.r.-plichtig. Dat geldt ook in de situatie waarin het bestemmingsplan deze ruimte nu al geeft. Dit blijkt uit de uitspraak van het Europese Hof van Justitie met betrekking tot de Amsterdamse Afrikahaven (Ruigoord).

Gemeente Kollumerland kiest ervoor om de ontwikkeling van intensieve veehouderij te beperken tot een minimale omvang. Daardoor kan er als gevolg van het herziene bestemmingsplan Buitengebied geen sprake zijn van m.e.r.(beoordelings)plicht van intensieve veehouderijactiviteiten. Als gevolg daarvan

² D.i. de lijst waarop alle m.e.r.-beoordelingsplichtige activiteiten zijn opgenomen.

bestaat er geen noodzaak om de milieueffecten van deze vorm van veehouderij in het kader van een plan-m.e.r. te beoordelen. De intensieve veehouderij dient wel bij de beoordeling van de cumulatie van milieueffecten van de veehouderij te worden betrokken.

Noodzaak in verband met passende beoordeling

Wanneer het bestemmingsplan ontwikkelingen toestaat die ertoe kunnen leiden dat niet met wetenschappelijke zekerheid kan worden vastgesteld dat deze ontwikkelingen geen significant negatieve effecten zullen hebben op Natura 2000-gebied(en), dan zal (ook) een passende beoordeling in het kader van de Natuurbeschermingswet 1998 moeten worden opgesteld. Wanneer een passende beoordeling moet worden opgesteld, dan dient op grond van de Natuurbeschermingswet 1998 ook een plan-m.e.r. te worden doorlopen. Wij hebben inmiddels in het kader van het ecologisch onderzoek kunnen vaststellen dat er geen aanleiding bestaat voor een passende beoordeling en dat daarom een plan-m.e.r. voor dit onderdeel niet behoeft te worden doorlopen.

2 . 4

P r o c e d u r e p l a n - m . e . r .

De plan-m.e.r.-procedure omvat zeven stappen:

1. Openbare kennisgeving (artikel 7.9).
Hierin wordt in ieder geval aangegeven:
 - a. welke stukken waar en wanneer ter inzage worden gelegd;
 - b. wie op welke wijze en binnen welke termijn de gelegenheid wordt geboden om zienswijzen naar voren te brengen met betrekking tot het voornemen op een planMER op te stellen;
 - c. of de Commissie m.e.r. of een andere (onafhankelijke) instantie in de gelegenheid wordt gesteld advies uit te brengen. In dit geval wordt daar wel voor gekozen.
2. Raadplegen bestuursorganen op basis van Notitie Reikwijdte en Detailniveau.

De bestuursorganen die met de uitvoering van het plan te maken kunnen krijgen worden geraadpleegd over reikwijdte en detailniveau van het op te stellen milieueffectrapport (planMER, artikel 7.8). Dit betreft in ieder geval de provincie, het Waterschap en de VROM-inspectie. Deze Notitie Reikwijdte en Detailniveau vormt het document op basis waarvan de discussie met betrokken overheden zal plaatsvinden.

In dit geval zullen stap 1 en 2 worden gecombineerd. Dat wil zeggen dat de Notitie Reikwijdte en Detailniveau wordt gepubliceerd en in dat kader een ieder de gelegenheid krijgt om zienswijzen naar voren te brengen. Dit wordt gecombineerd met de inspraak op het voorontwerpbestemmingsplan.

3. Opstellen milieueffectrapport (planMER; artikel 7.7).
4. PlanMER en ontwerpbestemmingsplan:
 - a. Terinzagelegging (artikel 7.10);
 - b. Toetsing Commissie m.e.r. (artikel 7.12).
De toetsing door de Commissie m.e.r. is verplicht.
5. Motiveren van de gevolgen van het planMER en de zienswijzen in het definitieve bestemmingsplan (artikel 7.14).
6. Bekendmaking en mededeling van het plan (artikel 7.15).
7. Evaluatie van de effecten na realisatie (artikel 7.39).

In afwijking van de hiervoor beschreven procedure streeft gemeente Kollumerland c.a. om het planMER al bij het voorontwerpbestemmingsplan ter inzage te leggen. Dit heeft geen invloed op de verder te voeren procedure.

De Commissie-m.e.r. is een onafhankelijk adviserende organisatie en heeft formeel in de uitgebreide procedures (plan-m.e.r.) een toetsende en adviserende rol als het gaat om plannen.

Het is niet verplicht de Commissie-m.e.r. te laten adviseren over de Notitie Reikwijdte en Detailniveau. Wel dient de Commissie-m.e.r. het MER te toetsen. De Commissie-m.e.r. zal in dit geval in ieder geval in stap 4 worden aangeschreven met het verzoek het MER voor het ontwerpbestemmingsplan Buitengebied te toetsen.

Gezien de complexiteit van het opstellen van een MER voor een bestemmingsplan Buitengebied, wordt de Commissie-m.e.r. geconsulteerd over het voorstellen. De voorliggende notitie over de reikwijdte en het detailniveau van het MER wordt dan ook voor advies naar de Commissie-m.e.r. verzonden.

Reikwijdte en detailniveau

3.1

Achtergrond

Voor het besluit van de gemeente Kollumerland c.a. om een nieuw bestemmingsplan voor het landelijk gebied op te stellen, bestaan drie belangrijke redenen:

1. Het landelijke gebied is de laatste jaren onderhevig aan allerlei ontwikkelingen. Binnen de agrarische sector vindt schaalvergroting plaats. Tegelijkertijd neemt het aantal agrarische hobbybedrijven toe. Ook nieuwe functies doen hun intrede in het landelijke gebied. Er bestaat bij gemeente Kollumerland c.a. dan ook behoefte aan een bestemmingsplan Buitengebied dat inspeelt op en sturing kan geven aan deze nieuwe ontwikkelingen en de landschappelijke kwaliteiten binnen de gemeente waarborgt.
2. De Wet ruimtelijke ordening bevat de verplichting om eens in de tien jaar het bestemmingsplan Buitengebied te herzien.
3. Tot slot is tussen 1990 en nu een groot aantal beleidsnota's en wetten van kracht geworden die relevant zijn voor het landelijke gebied. Het voorgaande bestemmingsplan Buitengebied is hierop niet aangepast.

In samenwerking met buurgemeente Dantumadiel is, zoals eerder al is aangegeven, in 2010 de 'Nota ruimtelijk beleid Buitengebied 2010-2020' opgesteld. De nota vormt de het kader voor het nieuwe ruimtelijk beleid dat in het bestemmingsplan buitengebied wordt vastgelegd. Kern van het ruimtelijk beleid is dat ontwikkelingen van verschillende functies in het buitengebied veelal mogelijk zijn, maar dat het landschap sterk sturend is in de manier waarop die ontwikkeling vorm krijgt.

3.2

Plangebied en tijdschizon

Het plangebied voor de MER omvat het gehele buitengebied van de gemeente Kollumerland c.a. inclusief het Lauwersmeergebied voor zover dit deel uitmaakt van de gemeente. De kernen vallen buiten het plangebied. Dat geldt ook voor de locatie 'Lauwershage' bij het Lauwersmeergebied (voormalige locatie van de kruitfabriek Muiden Chemie nabij Munnekezijl) buiten het plangebied gelaten. Het bestemmingsplangebied en daarmee het in het planMER te beoorde-

len gebied is op de kaart voorafgaand aan hoofdstuk 1 van deze notitie weergegeven.

Het onderzoeksgebied kan voor enkele milieuaspecten de plangrenzen overschrijden. Zo wordt bij het aspect natuur bijvoorbeeld ook gekeken naar de milieueffecten op zowel de binnen het plangebied gelegen als de nabijgelegen natuurgebieden buiten het plangebied beoordeeld (met name de Natura 2000-gebieden).

Als tijdshorizon voor de autonome ontwikkeling wordt tien jaar genomen, aangezien dit de wettelijk vastgestelde planperiode van het bestemmingsplan is.

3 . 3

H e t v o o r n e m e n

Het voornemen bestaat uit het opstellen van een geactualiseerd bestemmingsplan Buitengebied, dat tot doel heeft om de bestaande situatie in het plangebied adequaat planologisch-juridisch te regelen en op onderdelen ruimte te bieden voor passende ontwikkelingen (overeenkomstig de Nota ruimtelijk beleid Buitengebied 2010 - 2020). In hoofdlijnen gaat het daarbij om vijf ontwikkelingen:

- het bieden van mogelijkheden voor vergroting van bestaande agrarische bedrijven. Daarbij gaat het vooral om rundveehouderijbedrijven. In zeer beperkte mate gaat het ook om het bieden van vergroting van intensieve veehouderijbedrijven en neventakken van intensieve veehouderij bij overigens voornamelijk rundveehouderijbedrijven;
- ontwikkeling van de recreatiefunctie in het buitengebied;
- ontwikkeling van niet-agrarische nevenactiviteiten;
- verkleinen van de bouwmogelijkheden van bestaande relatief kleine agrarische bedrijven;
- functieverandering van stoppende agrarische bedrijven naar wonen of bedrijfsfuncties.

Het voornemen is tweeledig:

1. Enerzijds dienen bestemmingen die kwetsbaar zijn voor invloeden vanuit de omgeving of waarvan het behoud om een specifieke regeling vraagt (bijvoorbeeld, natuurgebieden, landschapsstructuren en landschapselementen) zo goed mogelijk te worden beschermd;
2. Anderzijds zullen bestemmingen waarvoor een zo groot mogelijke mate van flexibiliteit is gewenst, niet sterker beperkt worden in hun ontwikkelingsmogelijkheden dan strikt noodzakelijk is.

3 . 4

S c o p e

Het planMER zal zich uitsluitend richten op de beoordeling van de milieueffecten van m.e.r.-(beoordelings)plichtige activiteiten die binnen het kader van het herziene bestemmingsplan Buitengebied mogelijk worden gemaakt. In samenhang met de ruimte die het bestemmingsplan biedt voor niet-m.e.r.-(beoordelings)plichtige activiteiten, zal ook inzicht worden gegeven in welke mate de milieugevolgen van de verschillende activiteiten elkaar versterken, dan wel verzwakken (cumulatie).

Het planMER zal zich dan ook primair richten op de milieugevolgen van de rundveehouderij, voor zover die in het kader van het herziene bestemmingsplan Buitengebied kan worden ontwikkeld. Daarnaast richt het planMER zich op de ontwikkeling van de intensieve veehouderij, voor zover die leidt tot cumulatieve effecten.

3 . 5

A l t e r n a t i e v e n

3 . 5 . 1

R e f e r e n t i e s i t u a t i e

Allereerst zal de referentiesituatie van de m.e.r.-(beoordelings)plichtige activiteiten worden onderzocht. Dit betekent dat de milieueffecten worden onderzocht wanneer het vigerende beleid ook in de toekomst van kracht blijft. Dit is de situatie waaraan de milieueffecten van de andere alternatieven zullen worden getoetst. Binnen de referentiesituatie zal nader onderscheid worden gemaakt in:

a. De huidige situatie:

Hierbij gaat het om de feitelijke situatie, waarbij als peildatum zal worden gehanteerd 1 januari 2011. De bestaande situatie wordt geïnventariseerd op basis van CBS-tellingen en zo nodig milieuvergunningen aangevuld met feitelijke waarnemingen die uit een steekproef blijken.

b. Autonome ontwikkeling:

Hierbij gaat het om de toekomstige situatie wanneer het vigerende beleid van kracht blijft. Hierbij wordt uitgegaan van extrapolatie van de ontwikkelingen van de m.e.r.-(beoordelings)plichtige activiteiten in de gemeente Kollumerland c.a. van de afgelopen 10 jaar. Deze ontwikkeling wordt doorgetrokken naar de komende 10 jaar.

3 . 5 . 2

T e b e s c h o u w e n a l t e r n a t i e v e n

Naast een beschrijving van de huidige situatie en de autonome ontwikkeling dienen in een planMER redelijke alternatieven te worden onderzocht. De Hand-

reiking planMER van VROM zegt hierover het volgende: 'Bij het ontwikkelen van redelijke alternatieven gaat het er niet zozeer om dat alle denkbare alternatieven worden onderzocht, maar dat de te onderzoeken alternatieven zo worden gekozen dat de besluitvorming zo optimaal mogelijk wordt ondersteund met milieu-informatie en dat de beschikbare speelruimte zo volledig mogelijk wordt belicht.

De gemeente Kollumerland c.a. heeft ervoor gekozen een bestemmingsplan Buitengebied op te stellen dat in hoge mate wordt gebaseerd op de Ruimtelijk beleid buitengebied 2010-2020. De nota is niet kaderstellend in enge zin, maar moet vooral als richtinggevend voor het op te stellen bestemmingsplan worden geschouwd.

In de nota maakt de gemeente een aantal keuzen die van invloed kunnen zijn op de milieugevolgen van het bestemmingsplan. Daarbij gaat het om de volgende keuzen:

- De gemeente wil via het bestemmingsplan bestaande agrarische bedrijven een bouwvlak bieden van 2 ha, waarvan 1 ha bij recht mag worden gebruikt en waarbij 1 ha kan worden gebruikt nadat hiervoor een planologische beoordelingsprocedure is doorlopen.
- De gemeente wil in het bestemmingsplan de mogelijkheid opnemen om het bouwvlak van 2 ha verder te vergroten tot ten hoogste 3 ha.
- De gemeente wil de ontwikkeling van bestaande intensieve veehouderijbedrijven of bestaande (neven)takken van intensieve veehouderij beperken tot 500 m² in de planperiode.

Het bestemmingsplan dwingt deze ontwikkelingen niet af, maar biedt ruimte om ontwikkelingen mogelijk te maken, mits aan bepaalde voorwaarden wordt voldaan.

Omdat in de nota geen keuze wordt gemaakt voor het mogelijk maken van ontwikkelingen in specifieke gebieden en het uitsluiten van ontwikkelingen in andere gebieden, kunnen ontwikkelingen zich overal in de gemeente voordoen.

Dit heeft tot gevolg dat de ruimtelijke uitwerking en de milieueffecten die hiervan het gevolg zijn, op zeer diverse manieren kan uitpakken. Met het oog op het kunnen beoordelen van de milieueffecten van het voornemen, zullen de volgende alternatieven worden beoordeeld:

Alternatief 1

In het alternatief 1 wordt onderzocht wat de milieueffecten zijn van het voornemen, zoals dat in de nota Ruimtelijk beleid buitengebied Kollumerland c.a. is opgenomen. Het gaat dus om de keuze om het bouwvlak te vergroten tot 2 ha en om de intensieve veehouderij per bedrijf te beperken tot de bestaande oppervlakte + ten hoogste 500 m².

Alternatief 2

In het alternatief 2 wordt onderzocht wat de milieueffecten zijn van de keuze om het bouwvlak te vergroten tot ten hoogste 3 ha. Het bestemmingsplan biedt hiertoe de mogelijkheid via een wijzigingsprocedure. In dit alternatief wordt de beleidskeuze ten aanzien van de intensieve veehouderij uit alternatief 1 overgenomen.

Alternatief 3

In het alternatief 3 wordt onderzocht wat de milieueffecten zijn van het handhaven van het huidige beleid, waarbij de bouwvlakken per bedrijf zijn beperkt tot 1 ha. In dit alternatief wordt eveneens de beleidskeuze ten aanzien van de intensieve veehouderij uit alternatief 1 overgenomen.

Alternatief 4

In het alternatief 4 wordt het voornemen van de nota Ruimtelijk beleid buitengebied Kollumerland c.a. ten aanzien van de bouwvlakken (maximaal 2 ha) gecombineerd met het toestaan van een uitbreiding van intensieve veehouderij met een oppervlakte van ten hoogste 1500 m² bij bedrijven waar intensieve veehouderij in de huidige situatie als hoofd- of als neventak wordt uitgeoefend.

Met de beoordeling van de milieueffecten als gevolg van de bovenstaande 4 alternatieven krijgt de raad als bevoegd gezag voor het vaststellen van het bestemmingsplan Buitengebied een goed beeld van haar ruimtelijke beleidskeuze voor de veehouderij.

3 . 6

D e t a i l n i v e a u

Onderstaand is ingegaan op de wijze waarop de effecten per thema zullen worden beoordeeld. Het detailniveau richt zich op het gemeentelijk niveau, en gedeeltelijk op het niveau van individuele bedrijven. Zaken die in het individueel vergunningstraject worden behandeld, vallen buiten het planMER.

Zoals hiervoor al is aangegeven lijken drie aspecten op voorhand onderscheidend voor de milieueffecten. Het betreft de aspecten landschap, natuur (vooral i.v.m. ammoniakdepositie) en geur. De milieueffecten op deze aspecten zullen zo concreet mogelijk worden beoordeeld. Voor de andere aspecten zal een globaal beeld van de milieueffecten worden gegeven.

Landschap

In de gemeente Kollumerland c.a. komen vier verschillende landschapstypen voor. Elk landschapstype heeft eigen kwaliteiten.

In de Nota ruimtelijk beleid Buitengebied 2010-2020 is behoud en ontwikkeling van de landschappelijke kwaliteit als een van de voornaamste doelen bestemd. Nieuwe ontwikkelingen kunnen veelal worden toegestaan als daar tegenover staat dat er voor een goede landschappelijke inpassing wordt gezorgd.

Toetsingscriteria

De alternatieven in het planMER worden voor het aspect landschap als volgt behandeld:

- Door middel van simulaties (vogelvluchttekeningen) worden de bestaande situatie en de autonome ontwikkelingen verbeeld. Daarnaast worden ook de verschillende mogelijke effecten op de landschappelijke kwaliteit inzichtelijk gemaakt als gevolg van de alternatieven. Hierdoor wordt duidelijk op welke manier specifieke ontwikkelingen gevolgen hebben voor:
 - verandering van de landschapsstructuur, in het bijzonder op de herkenbaarheid en identiteit van de verschillende landschapstypen;
 - verandering van kenmerkende verkavelingspatronen.

Natuur

Natura 2000

In paragraaf 2.3 is reeds aangegeven dat in het planMER geen sprake zal zijn van significante effecten op Natura 2000-gebieden als gevolg van ammoniakemissies. Dit blijkt uit het onderzoek Ecostructuur Kollumerland c.a. (mei 2011). Een passende beoordeling als bedoeld in de Nbw 1998 is op dit punt niet noodzakelijk. In het planMER zal wel stil worden gestaan bij externe effecten als verlies aan foerageergebied en zal de stelling dat geen passende beoordeling noodzakelijk is, nader worden onderbouwd door middel van berekeningen van de stikstofdepositie.

Ecologische Hoofdstructuur

Ten westen van het dorp Westergeest is een EHS-gebied aangewezen. Ook ten noorden van Kollum liggen een aantal gebieden die behoren tot de EHS.

De huidige en toekomstige situatie met betrekking tot de stikstofdepositie op EHS-gebieden zal worden toegelicht in het planMER. Hiertoe zullen op basis van de milieuvergunningen en meldingen AMvB de stikstofemissie en -depositie op gebiedsniveau (contourenkaarten) in beeld worden gebracht en globaal worden doorgerekend voor de alternatieven.

Flora- en faunawet

Plannen en ontwikkelingen kunnen pas aan de Flora- en faunawet (Ffw) worden getoetst op het moment dat de exacte ingreep min of meer bekend is. Om die reden wordt de Ffw in deze fase slechts globaal beschouwd. Er vindt een beoordeling plaats op basis van bestaande inventarisatiegegevens. Er worden geen veldinventarisaties uitgevoerd. Op basis daarvan worden overige natuurwaarden in beeld gebracht, die geen onderdeel uitmaken van de EHS.

Toetsingcriteria

De alternatieven in het planMER worden voor het aspect natuur aan de volgende criteria getoetst:

- effecten op Natura 2000-gebied (verlies aan foerageergebied en effect van stikstofdepositie);
- effect op de EHS-gebieden en overige natuurgebieden (stikstofdepositie, vernietiging en verstoring);
- effect op beschermde soorten Ffw: vernietiging en verstoring.

Geur

De 'Wet geurhinder en veehouderij' (Wgv) vormt vanaf 1 januari 2007 het toetsingskader voor de geurhinder vanwege dierenverblijven van veehouderijen.

Ten aanzien van het aspect geur wordt bekeken wat de gevolgen van de uitbreidingsmogelijkheden van bedrijven in het bestemmingsplan op de omgeving zal zijn. Om de effecten van het bestemmingsplan op het gebied geur zorgvuldig in beeld te brengen, wordt op basis van de milieuvergunningen en meldingen AMvB de geuremissie op gebiedsniveau (contourenkaarten) in beeld gebracht en deze wordt vervolgens aan de hand van aannames doorgerekend voor de scenario's.

Toetsingscriteria

De alternatieven in het planMER worden voor het aspect geur aan het volgende criterium getoetst:

- toename/afname aantal geurgehinderden en geuremissie.

Archeologie

In de gemeente Kollumerland c.a. zijn belangrijke archeologische vondsten gedaan. De diverse archeologische monumenten van de gemeente zijn met name te vinden in de bebouwingslinten en de kernen. De archeologisch waardevolle gebieden moeten archeologisch worden onderzocht voordat activiteiten plaatsvinden die schade kunnen aanbrengen. Omdat dit van belang is op bedrijfsniveau en niet op planniveau wordt een beeld gegeven van de bestaande archeologische situatie en worden effecten in globale zin beoordeeld. Hiervoor wordt gebruik gemaakt van informatie uit de provinciale archeologiekartaat FAMKE en (voor zover aanwezig) eigen gemeentelijk onderzoek.

Bodem

De bodem wordt door aspecten als verdroging en vermesting beïnvloed. De gevolgen voor de bodemkwaliteit en het risico op bodemverontreiniging zullen voor de alternatieven kwalitatief worden beoordeeld.

Toetsingscriteria

De alternatieven in het planMER worden voor het aspect bodem aan het volgende criterium getoetst:

- effecten op de bodemkwaliteit.

Verkeer

Er wordt aangenomen dat de verkeerstoename door nieuwe ontwikkelingen minimaal is. Om een beeld te krijgen van verkeerseffecten zal aan de hand van een tweetal scenario's worden gezien wat de omvang van deze effecten kan zijn. De locaties waarop deze scenario's zullen worden toegepast, worden gekozen op basis van bekende (potentiële) knelpuntsituaties. Uitgegaan wordt van een kwalitatieve beschrijving.

Toetsingscriteria

De alternatieven in het planMER worden voor het aspect infrastructuur aan de volgende criteria getoetst:

- verandering van verkeersintensiteiten;
- verandering in de verkeersveiligheid.

Geluid

Door vergroting van (agrarische) bedrijven is er vermoedelijk een toename aan geluid. Dit wordt onder andere veroorzaakt door ventilatoren en voermachines. Daarnaast kan ook de toename van (vracht)verkeer een bijdrage leveren aan geluidsoverlast. Tevens zal bij functieverandering en nevenactiviteiten het geluidsniveau op de percelen kunnen veranderen. De effecten van geluid op geluidsgevoelige objecten zal kwalitatief worden onderzocht.

Toetsingscriteria

De alternatieven in het planMER worden voor het aspect geluid aan het volgende criterium getoetst:

- toename/afname geluidshinder.

Lucht

Nederland heeft de Europese regels ten aanzien van luchtkwaliteit geïmplementeerd in de Wm. Op 15 november 2007 is het onderdeel luchtkwaliteit van de Wm in werking getreden.

De Wm geeft grenswaarden voor stikstofoxide (NO), stikstofdioxide (NO₂), koolmonoxide (CO), fijn stof (PM₁₀), benzeen (C₆H₆), zwaveldioxide (SO₂) en lood (Pb). Er zijn grenswaarden voor jaargemiddelde en uurgemiddelde concentraties. Voor koolmonoxide, benzeen, zwaveldioxide en lood zijn bij landelijke metingen en berekeningen geen overschrijdingen van de grenswaarden geconstateerd of te verwachten. Hierbij kan worden verwezen naar het Nationaal Luchtkwaliteitsplan 2004 van het ministerie van VROM uit februari 2005.

Een gemeente kan diverse bronnen van luchtvervuiling binnen haar gemeentegrenzen hebben. Hierbij valt te denken aan bedrijven met luchtmissies, intensieve veehouderij, vlieg- en scheepvaart en vooral wegverkeer.

Omdat in het gebied de achtergrondconcentraties³ voor de meest kritische stoffen, NO_x, en PM₁₀ laag zijn, wordt verwacht dat het plan geen significant effect zal hebben.

Toetsingscriteria

De alternatieven in het planMER worden voor het aspect fijnstof aan het volgende criterium getoetst:

- toename/afname knelpunten NO_x en PM₁₀ (fijnstof).

Externe veiligheid

De mogelijke effecten op de externe veiligheid zullen op vergunningniveau van de bedrijven in beschouwing worden genomen en niet op planniveau. Externe veiligheid wordt niet beoordeeld in het planMER. Wel wordt een overzicht gegeven van de bestaande externe veiligheidssituatie.

Water

In het plangebied liggen geen waterwingebieden waarin de provincie extra regels oplegt aan bedrijven, particulieren en andere gebruikers om vervuiling van grondwater en bodem te voorkomen.

Door uitbreiding van de bedrijven bestaat het risico van uitstoot van het vrijkomen van vervuilende stoffen voor het grondwater en oppervlaktewater. In het planMER zal kwalitatief worden beschreven wat met name het risico voor de kwaliteit van het grondwater en oppervlaktewater is. De effecten zullen in overleg met het waterschap worden bepaald.

Toetsingscriteria

De alternatieven in het planMER worden voor het aspect water aan het volgende criterium getoetst:

- risico op negatieve effecten voor oppervlaktewaterkwaliteit en kwantiteit;
- risico van beïnvloeding grondwaterkwaliteit.

3.7

Beoordeling alternatieven

In hiernavolgende tabel is per aspect opgenomen op basis van welke criteria alternatieven worden beoordeeld. De beoordeling zal in principe in op kwalitatieve wijze gebeuren. Indien dit er kwantitatieve gegevens voor handen zijn uit eerdere onderzoeken zullen deze worden gebruikt bij de beoordeling. Voor geur en ammoniak zullen berekeningen worden uitgevoerd.

³ De achtergrondconcentraties worden elk jaar door het MNP in opdracht van het ministerie van VROM vastgesteld.

De alternatieven worden beoordeeld op basis van de toetsingscriteria als opgenomen in de tabel. Per criterium zal het effect ten opzichte van het nulalternatief worden uitgedrukt op basis van de onderstaande schaal:

- ++ sterk positief effect
- + positief effect
- 0 geen positief en geen negatief effect
- negatief effect
- sterk negatief effect

Aspect	Beoordelingscriterium
Archeologie	- Toename/afname aantasting archeologie
Bodem	- Effecten op de bodemkwaliteit
Verkeer	- Verandering in verkeersintensiteiten - Toename/afname geluidsniveau - Verandering in verkeersveiligheid
Geluid	- Toename/afname geluidshinder
Lucht	- Toename/afname knelpunten NO _x en PM ₁₀
Externe Veiligheid	- N.v.t.
Geur	- Toename/afname aantal geurghinderden en geuremissie
Landschap	- Verandering van de landschapsstructuur, in het bijzonder op de herkenbaarheid en identiteit van de verschillende landschapstypen - Verandering van kenmerkende verkavelingspatronen
Natuur	- Effect op de instandhoudingsdoelen van Natura2000-gebieden - Effect op de EHS-gebieden en overige natuurgebieden - Effect op beschermde soorten Flora- en Faunawet
Water	- Effecten voor oppervlaktewaterkwaliteit en kwantiteit - Effecten grondwaterkwaliteit - Invloed op grondwaterbeschermingsgebied

Colofon

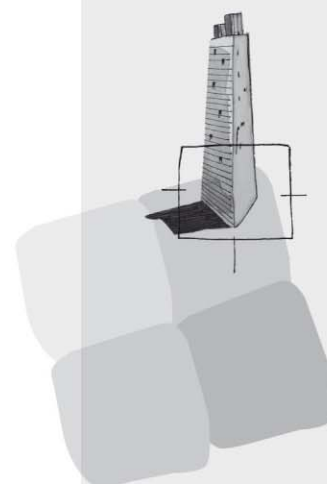
Opdrachtgever
Gemeente Kollumerland c.a.

Contactpersoon
Mevrouw S. van der Heide
Mevrouw R. Wierstra-Jepkema

Rapport
De heer S. Matahelumual
BügelHajema Adviseurs

Projectleiding
De heer D. Terpstra
BügelHajema Adviseurs

Projectnummer
120.00.01.14.04

BügelHajema Adviseurs bv
Bureau voor Ruimtelijke
Ordering en Milieu BNSP
Balthasar Bekkerwei 76
8914 BE Leeuwarden
T 058 215 25 15
F 058 215 91 98
E leeuwarden@bugelhajema.nl
W www.bugelhajema.nl

Vestigingen te Assen,
Leeuwarden en Amersfoort